

iskrena zahvala! Pred vsem pa preč. g. svetniku Vračku za ognjevit govor, jereninskemu g. dekanu za prostor in naklonjenost, županu g. Šparlu za pozdrave, g. Šumenjaku še posebej za njegov trud in skrb in da je naše malčke tako razveselil. Enako smo hvaležni vsem bratom in sestram za telovaden nastop, kakor tudi Mariborčanom in jereninčanom za udeležbo! — Bog živi! Mariborska orlovska srenja.

Orliški krožek Sv. Peter pri Mariboru priredi na binkošno nedeljo, dne 31. t. m., popoldne po večernicah pri cerkvi akademijo z izbranim sporedom. Prijatelji orlovske misli, pridite! Vstopnina 3 din. Na veselo svidenje!

Ormož. Kat. prosvetno društvo priredi na binkošno nedeljo, dne 31. maja t. l., in dne 1. junija ob treh popoldne v prostorih Kat. doma igro »Dve materi.« Ker je igra lepa, se pričakuje obilne udeležbe!

Pobrežje pri Mariboru. Delavska telovadna in kulturna zveza »Svoboda«, podružnica v Pobrežju priredi v nedeljo, dne 7. junija t. l. v lepem in velikem gostilniškem vrtu gostilne g. Simoniča v Pobrežju vrtno veselico. Spored bo zelo obširen in se bode lahko vsak gost najbolje zabaval. Začetek veselice ob 15. uri popoldne, konec o polnoči. Vstopnina za osebo 5 D. V slučaju slabega vremena se vrši veselica drugo nedeljo, 14. t. m. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Tedenske novice.

Smrt dveh gospodov duhovnikov. Iz Šmarja pri Jelšah smo prejeli žalostno vest, da je tamkaj umrl na pljučnici g. častni kanonik in dekan Janez Bohanec minuli ponedeljek. Pogreb blagega rajnega kanonika se bo vršil v četrtek, ob 10. uri predpoldne. Pokojni je bil doma od Sv. Križa pri Ljutomeru, kjer se je rodil leta 1849. V Mariboru je obiskoval gimnazijo in bogoslovje. Kaplanoval je na več kaplanijah v Slov. goricah. Župnik je bil na Svetinjah, odkoder je prišel za dekana v Šmarje pri Jelšah. Za njegove dušnopastirske zasluge ga je škof imenoval za duhovnega svetovalca in častnega kanonika. Rajni je bil kot kaplan, župnik ter dekan navdušen slovenski rodoljub in goreč duhovni pastir. Vsi, ki so ga poznali, mu bodo ohranili trajno hvalježen spomin. — Zadnjo sredo predpoldne se je na vrtu oo. frančiškanov v Mariboru smrtno ponesrečil 75 let stari zlatomašnik g. o. Kalist Heric. Stari gospod je bil namreč že par let malodane slep, se je šel sprehajati na vrt, ker ni videl, je padel v cisterno, v kateri nabirajo deževnico za zalivanje vrtnih zelenjav. Cisterna slučajno ni bila pokrita. Kalista so tovariši pogrešili šele opoldne, ker ga ni bilo k obedu. Šli so ga iskat na vrt in ga našli utopljenega v cisterni. Rajni oče Heric je bil rojen leta 1850 pri Sv. Križu pri Ljutomeru in postal mašnik 1872. Kot dušni pastir je deloval v mariborskem samostanu, le eno leto je bil pri Sv. Trojici v Slov. gor. Postavil si je nezabeden spomin s pozidavo nove frančiškanske bazilike v Mariboru in novega samostanskega poslopja. Znan je bil kot goreč ter svet duhovnik. Bil je v pravem pomenu duhovni oče svojih ovčic in redovnih tovarišev. Večkrat je bil gvardijan, dolgo vrsto let župnik frančiškanske župnije in je službo župnika odložil, ker so ga zapustile oči. Svetila mu večna luč!

Nismo verjeli, a zgodilo se je. Vendar so se enkrat v Beogradu tudi nas revnih delavcev spomnili. Večkrat se je pisalo in ugibalo, na kakšen način da bi se pomagalo brezposelnosti, oziroma pomagalo revnim nižjim slojem. A v tem oziru se še ni nič storilo. Mi imamo sicer delavsko zbornico, katero poznamo le po imenu in tudi s tem, da plačujemo redno mesečne prispevke. Zdaj naenkrat so se v Beogradu na drug način tudi nas spomnili. Plačajte, delavci, 20 odstotni delovni in invalidski davek. Ni dovolj, da mi od naših vsakdanjih potrebščin že itak plačujemo ogromen neposredni davek! Davki se sicer res morejo plačevati za obstoj države, a naj bi se v tej stvari ne pretiralo. Mi navadni delavci komaj da se preživljamo z našimi pičlimi dohodki. Naši delodajalci plačujejo skrajno slabo, sklicujoč se na to, da naših proizvodov prodati ne morejo. Zato delavce odpustajo. Draginja pritiska na nas, živimo od danes do jutri. Ubogi družinski očetje, njih zaslužek ne zadostuje za najpotrebnejše. Stališče naše je skrajno slabo. In zdaj pa ta novi davek! Prisiljeni smo se izseliti drugam, ali pa stradati doma. Zato prosimo naše narodne poslance, ako je mogoče, da bi se isti zaradi teh novih davkov na merodajnem mestu zavzeli za nas ročne delavce, vpoštevajoč naš bedni položaj. — Ročni delavci.

Novice iz Slov. Bistrice. Dne 20. maja popoldne je po daljšem hiranju izdihnil svojo blago dušo posestnik Jakob Vehovar iz Spodnje Ločnice. Pokojnik je sodeloval pri raznih društvih in zavodih ter bil že od svoje zgodnje mladosti neomajen pristaš SLS. Pogreb se je vršil dne 22. t. m. predpoldan s sv. mašo. Da je bil pokojni res priljubljen med ljudstvom, je pokazala ogromna množica ljudstva, ko smo ga spremili k zadnjemu počitku. Cerkevni pevski zbor mu je zapel nagrobno »Vigred se povrne.« Hiši žalosti izražamo vsi svoje sožalje ter ji želimo, da ostane duh pokojnega očeta med njimi, da ostanejo neomajeni in zvesti, kakor je bil oče na podlagi krščanstva. — Poslovodja Krajčič Lojze je daroval za Orla v Slov. Bistrici 250 dinarjev. Iskrena hvala! Posnemanja vredno!

V Gornjemgradu je umrla v ponedeljek, dne 18. maja t. l., ob deseti dopoldan na srčni vodeniki, ki jo je mučila nad 14 mesecev, blaga mati Joštova v starosti 64 let. Pogreb je bil v sredo, dne 20. maja. N. v m. p.

Rudarska slavnost v Rajhenburgu. Dne 17. t. m. se je vršila v Rajhenburgu slavnost, kakoršne še najstarejši tukajšnji ljudje ne pomnijo. Kip sv. Barbare, katerega so rudarji leta 1922 prinesli v dar Lurški Mariji, je bil v nedeljo, dne 17. t. m., v slovesnem sprevodu prenešen v središče rajhenburškega rudarskega obrata, na Senovo k

sv. Janezu. V cerkvi je napravljen za kip poseben oltar, katerega je pozlatil domači slikar g. Radej. Procesije so se udeležili skoro vsi rudarji, brez razlike strank; nadalje uradništvo rudnika, duhovščina in mnogo ljudstva. Igrala je godba domače požarne brambe. Kip je nosilo osem rudarjev, osem jih pa je tvorilo špalir z rudarskimi svetilnicami v rokah. Pri Lurški Marijini cerkvi je vzel od kipa slovo domači č. g. župnik Tratnik v pretresljivem govoru, v cerkvi sv. Janeza pa ga je pozdravil s pridigo, v kateri je orisal življenje sv. Barbare ter jo priporočal rudarjem kot zaščitnico. Vabil je rudarje tudi k vstopu v društvo sv. Barbare, ki se bo v kratkem ustanovilo. Nato je prečital pismo, v katerem poroča našim rojakom-rudarjem v Nemčiji o slovesnosti, ki se je vršila. Pismo je podpisal g. župnik in v imenu rudarjev g. Hajdenik. Rudarji, ohranite še naprej to edinstvo, katero ste pokazali ob slovesnosti! — Istega dne je bil pri cerkvi sv. Janeza blagoslovljen novi veliki zvon z imenom sv. Barbare.

Dve usmrtitvi v enem tednu.

V pravkar preteklem tednu je izvršil sarajevski rabelj Florijan Mausner kar dve usmrtitvi na smrt obsojenih zločincev: 24letnega Franceta Podleska v Celju in 38letnega Simona Nagliča v Ljubljani. O poteku teh usmrtitev poročamo na drugem mestu, vendar se nam zdi potrebno omeniti, da so te izvršitve smrtnih kazni znamenje časa, v katerem živimo. Svetovna vojna je zrahljala čut posameznikov in ljudske skupine za pravičnost in pošteno življenje. Povojna doba je naučila mnoge ljudi prijetno živeti, in sicer v mnogih slučajih od krivično za časa vojne pridobljenih gmočnih sredstev. Razpasla se je mržnja do dela in v takem razpoloženju ter v izdatnem pomanjkanju prave vere v Boga se porajajo satanski naklepi za lahko pridobivanje tuje lastnine. In kjer je na poti kaka oseba, pa naj si sama mati, se ne ustavijo niti pred njo zločinske roke. Sadovi takega življenja odpadajo, kakor vidimo, na vseh straneh. Če bi se vsi, ki jih muči nezmerna lakomnost po zemlji in denarju ter po ženah svojih bližnjih, vsaj malo zamislili v usodo tistih, ki se morajo iz svoje celice podati »na zadnjo pot«, bi bil človeški družbi prihranjen marsikateri nečloveški prizor. In tak prizor je brez dvoma usmrtitev ali justifikacija, ki jo mnogi celo izkoriščajo v neke vrste naslade za krvave in nekrvave dogodke.

Usmrtitev morilca Franca Podleska.

Franco Podleske je bil lansko leto obsojen od celjske porote na smrt radi zverinskega umora, katerega je izvršil dne 18. oktobra 1924 v Vojskem pri Brežicah nad posestnico Ano Klakočar, katero je po umoru skrival v kleti pod kupom repe, njeno stanovanje pa oropal. Prošnja za pomilostenje ni bila uslišana in Podlesku je bilo dne 22. t. m. javljeno, da bo naslednji dan obešen. Vest ga je silno potrla, vendar je preživel zadnjo noč povsem mirno. Spovednika spočetka ni hotel sprejeti, potem si je pa le premislil in g. kaplan Lukman ga je spovedal ter ostal celo noč pri njem. Pred polnočjo je zaužil Podleske golaž, svinjsko meso, salato ter telečjo pečenko in spil tričetr litra vina, pol litra piva in steklenico kisle vode. Ko so mu prinesli še 10 zetskih cigaret, jih je odklonil, češ, da so preslabe. Dali so mu nato 10 vardarskih, s katerimi se je zadovoljil. Tudi ponoči je bil večinoma miren, le nekaj časa je krčevito jokal. Po polnoči se je spovedal. Ob pol štirih zjutraj je bil obhajen, nakar je prebil do jutra z duhovnikom v skupni molitvi. — Že prejšnji dan je postavil krvnik na dvorišču sodišča vislice, pravzaprav samo navpičen steber, ki ima na vrhu železno kljuko, na katero se pritrdi vrh. Ob tričetr na 6. uro zjutraj je prišel na dvorišče sodni senat in kakih 100 oseb radovednega občinstva. Podleske sta privedla iz celice zvezanega dva jetniška paznika. Obsojenca so še enkrat prebrali obsodbo, nakar ga je predsednik izročil krvniku Mausnerju z besedami: »Gospod krvnik! Izvršite svojo dolžnost!« Krvnik Mausner je prijel obsojenca za roko, a ta je šel sam mimo in hladnokrvno po stopnicah do stebra. Ura je bila ravno šest, ko je krvnik s svojim pomagačem vrgel Podlesku vrh okoli vratu, ki jo je pritrdil na ta način, da se je dotikala zanjka obsojenčevega tilnika. Nato je spodnesel stolček in Podlesku naglo okrenil glavo. V tem trenutku mu je zanjka že zlomila tilnik. Krvnik se je odkril in sporočil sodnemu dvoru, da je izvršil svojo dolžnost, nakar je pokril Podleskovo truplo s sivo rjuho. Obesenje je trajalo le samo štiri minute. Zdravnik je ugotovil nastop smrti tekom šestih minut. Ob tričetr na 7. uro se je krvnik vrnil in snel obešenca, nakar so ga položili v leseno nepobarvano krsto in ga prepeljali na bolniško pokopališče v Dobrovi pri Celju.

Izvršitev smrtni obsodbe v Ljubljani.

V torek, ob 6. uri zjutraj, se je izvršila v Ljubljani druga smrtna obsodba. Obešen je bil 38 let stari posestnik Simon Naglič iz Spodnjega Bernika pri Kranju. Simon Naglič se je povrnil leta 1921 iz Amerike, kamor je bil odpotoval v letu 1912, da si prisluži kaj denarja. To se mu je tudi posrečilo in vrnil se je precej dobro založen s dolarji. Kmalu po svojem povratku v domovino se je priženil na posestvo Katarine Žumer, ki mu je o priliki poroke izročila vse svoje imetje. V zakonu so se kmalu pojavila nesoglasja in Simon Naglič, človek odurnega značaja, se je obnašal proti svoji ženi, katero so vsi, ki so jo poznali, hvalili kot dobro in simpatično žensko, kmalu na najsurovejši način. Polastil se ga je tudi demon alkohola, kateremu se ni mogel dosti upirati in ki ga je slednjič poglaval po njegovi lastni izpovedi tudi v zločin, ki ga je moral zdaj plačati s svojim življenjem. Življenje uboge Katarine je postalo pravo peklo. Da jo popolnoma poniža, si je Naglič slednjič izmislil peklenski načrt. Podkupil je mladega Franceta Žnidarja, da je ob njegovi navzočnosti posilil njegovo lastno ženo. Katarina je sramoto težko prenašala. A surovežu še ni bilo dovolj. Sklenil je, da jo

umori. Dne 10. oktobra 1924 je prišlo do katastrofe. Napadel je svojo nič hudega slutečo ženo na polju pri delu, jo pretepel, vrgel na tla in jo slednjič ustrelil s samokresom. Decembra lanskega leta je bil obsojen na smrt in obsodba je bila potrjena. Razglasili so mu v ponedeljek, da bo naslednji dan obešen. V smrt je šel mirno in spravljen z Bogom.

Vozni red, veljaven od 5. junija 1925, je pravkar izšel ter se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Nova gostilniška obrt. V Cafovi ulici (preje bioskop) je uredil znani vinotržec g. Gjuro Valjak novo veliko meščansko restavracijo, ki ima krasen, prahu prosti vrt. Obširneje v današnjem oglasu.

Olepašanje mesta. Kakor smo doznali, bo razen prednjega dela, ki je last g. Pregrada, tudi drugi del nekdanjega hotela Stadt Wien, ki meji v Cafovo ulico (prejšnji bioskop) temeljito in lepo preurejen. Ta prostor je kupil znani vinotržec g. Gjuro Valjak in preuredil celi kompleks za veliko meščansko restavracijo, ki se že v kratkem otvori. Razun prostorne restavracijske dvorane je velik, prahu prosti vrt, ki bo gotovo eden izmed najlepših v Mariboru. Želimo, da bi imel gospod Valjak, ki nam je v Mariboru uredil že več lepih stvari, med drugim slovito Grajsko klet, s svojim novim podjetjem obilo uspeha in da mu izkaže občinstvo s svojim obiskom v polni meri zaslužno podporo za njegovo podjetnost.

Poziv na splavarske interese. Vsi zainteresenti, kateri so leta 1919, 1920, in 1921 spravili svoje splave brez podjetnikov skozi Falso vodo, naj se oglašijo na binkoštni ponedeljek, 1. junija ob 9. uri pri Sv. Ožbaltu v gostilni Lamprecht v svrhu razdelitve od Falske elektrarne založene odškodnine za zamudo časa. Vsi naj prinesejo seboj splavne bolete mestnega magistrata Maribor ali fakture prejemnikov splavov za ta leta. Istočasno se naprošajo občine, da objavljajo ta oklic pri cerkvah. Na poznejše reklamacije se ne bode oziralo. Za interese: Peter Šarman, Sv. Ožbalt.

Kontinental, zavarovalna in povratno zavarovalna družba v Beogradu je sklenila razširiti svoj delokrog tudi na Slovenijo. Kakor izvemo, je Kontinental v stikih z največjimi zavarovalnimi družbami v inozemstvu. Od 1. junija 1925 prične poslovati glavno zastopstvo za Slovenijo, katero vodi inž. Otmar Derganc, Glavni trg štev. 16, Maribor. Opozarjamo na inserat v današnji številki.

Gospodarstvo.

KAJ NAJ DRŽIMO O ŠMARNICI IN DRUGIH SAMORODNIH TRTAH.

Časi se neprestano spreminjajo, a najbolj se spreminjajo po vsaki večji vojni ali kakšni drugi svetovni katastrofi. S časi obenem se spreminja tudi način človeškega življenja. V stiski za svoj obstoj poskusi človek marsikaj, česar bi se sicer nikoli ne bil lotil pod normalnimi okolščinami. Prav tako utegne človek napraviti ekstremne skoke v to ali ono stran tudi tedaj, ako ga je nenadoma obiskala posebna sreča.

Naš slovenski vinogradnik je že večkrat doživel nesrečne, včasih pa tudi srečne dni v sedanjem vinogradnem obdobju. Nesrečen je bil tisti čas, ko je trtna uš zasegla vse njegove nasade in je bil zategadelj primoran prerogovati parcelo za parcelo ter tako preobrnjena tla zasadiť z novim trsem na ameriški podlagi. Trnjevo pot je hodil še celo takrat, ko so nasadi na ameriški podlagi že rodili zlahko kapljico, kajti ponujati jo je moral vinski trgovcem iz nevinorodnih nemških pokrajin bivše Avstro-Ogrske in to po cenah, ki niso bile baš previsoke. Kolo sreče se je zasukalo na njegovo stran šele tedaj, ko je v letih svetovne vojne poraba vina postala naenkrat izredno velika in so cene našim vinom porastle za 50 in še več odstotkov.

Bodimo si odkritosrčni in ne prikrivajmo te resnice. Ob koncu svetovne vojne so bili zares svetli trenutki za našega vinogradnika, ko je z eno samo trgovijo poplačal malone vse stroške prejšnjih let. Pripetili so se celo slučaj, ko je izkupiček od ene same trgovatve presegal kupno ceno celega vinograda, ki je bil nakupljen v prejšnjem letu. Prodalo se je vse vprek ne glede na izvor in kakovost vinskega produkta in vsakdo si je želel dobiti kakšen kos vinograda v svojo posest.

Spričo teh okolnosti so mnogi gospodarji začeli napravljati nove vinogradne nasade, da bi tako pomnožili vir dohodkov v svojem gospodarstvu. Kjer ni bilo ugodnih tal, so se zadovoljili tudi z manj ugodnimi legami. Da bi stroške za škropljenje in zveplanje prihranili, so sadili takojimenovalne samorodne trte ali direktne produktorje, to so nezlahne trine vrste, ki obilo rode, obenem pa kljubujejo trtnim boleznim: peronospori in oidiji.

K samorodnim trtam pristevamo: šmarnico ali noa, klinton, york madeiro, elviro, otelo, delavare, herbemont, katawbo, jaquez, izabelo in druge. Nobena imenovanih trtnih sort pa se glede kakovosti ne more meriti z zlahkami sortami, ki so v naših krajih razširjene, kakor moslavec, burgundec, rizling, silvanec, zlahtina in druge. Zatorej tudi ne more veljati trditve privržencev šmarnice, da je vino iz tega produktorja alkoholno močnejše od drugih vin. Naj samo poskusijo ob času trgatve določiti množino sladkorja v tem ali onem moštu in prepričali se bodo, da trditve ne odgovarjajo resnici. Kakor znano, je alkoholna moč in vrednost poznejšega vina odvisna v največji meri od v moštu se nahajajočega sladkorja.

Opojno moč šmarnice je pripisovati bržkone neki drugi tvarini — metilnemu alkoholu, katerega so najnovejši raziskovalci razen pravega vinskega alkohola ali etilnega alkohola našli v njej.

Poslušajmo, kaj pišejo znanstveniki o tej kemični spo-
jini:

Metilni alkohol (kemična formula $C H_3 O H$) — ime-
novan tudi lesni špirit — se nahaja deloma prost, deloma
zapojen na kisline v raznih rastlinskih sadežih. Nastane
pri suhi destilaciji lesa, odtod ime: lesni špirit. Pri tej de-
stilaciji dobimo mešanico plinov, vodeno-kislato tekoči-
no, takozvani lesni očet, rujavo in gosto tekočo tvarino,
imenovano lesni ekstrakt ali ter in lesno oglje. V lesnem
očetu se nahaja metilni alkohol in se pridobiva iz tega,
ako očet predestiliramo. S pomočjo klorovega apna mu
odvzamemo še razne primesi, s pomočjo živega apna
pa vodo.

Čisti metilni alkohol je brezbarvna, lahko kapljajoča
tekočina ostrega duha ter se da mešati z vodo v vsakem
razmerju. On je izvrstno topilno sredstvo za različne sno-
vi. Gori z modrim plamenom ter razvija znatne množine
sopote. Metilni alkohol je strupen. Če ga zavžijemo, ne
zgoreva, kakor etilni alkohol, marveč se nabere v central-
nem mozgu ter učinkuje nanj otrpjujoče. Metilni alkohol
ne pospešuje prebave, kakor etilni alkohol, temveč jo za
nekaj časa popolnoma obustavi vsled njegovega zgoraj
omenjenega otrpjujočega učinka.

Opojnost vina, v katerem se nahaja metilni alkohol,
je potemtakem silnejša in trajnejša od navadnega enako-
odstotnega vina.

Govori pa še en važen razlog proti zasajanju vino-
gradov z neželnimi trtnimi sortami. Po prevratu l. 1918
je nastala popolnoma nova situacija za naše vinogradniš-
tvo. Z združenjem slovenskih dežel na jugu in nato slede-
čim carinskim razmejevanjem smo izgubili naša poprejš-
nja vinska tržišča: Dunaj in Prago. Zastoj v vinskem
prometu je povzročil kmalu nato krizo, kakršne ne pomni
naše vinstvo. Izhod iz te krize je mogoče edinole na ta
način, če omejimo vinorejo na najboljše lege in kultivi-
ramo samo žlahtne trte sorte. (Glej tudi članek »Pogled
v bodočnost našega vinarstva« v »Slov. Gospodarju« št.
36 z dne 4. sept. 1924.)

Gospodarji v nekaterih, ne izključno vinorodnih kra-
jih Slovenskih goric, kakor v okolici Sv. Andraža, Sv. To-
maža in drugod bi storili bolje, ako bi mesto šmar-
nice sadili sadno drevje, krompir, sejali lucerno in druge ras-
tline, ki v takšnih zemljah in legah uspevajo prav dobro.
Nikakor ne morem pritrditi temu, da bi v gotovih legah
razven šmarnic ne uspevala nobena druga rastlina, ako
pripravimo zemljo enako skrbno, kakor za trte. Poprimo
se globokega obdelovanja zemlje tudi za druge kmetijske
rastline, pa bomo dosegli iste uspehe. Zakaj sicer med
mladim trsem na rigolanem svetu pesa, zelje in druge
rastline tako dobro rastejo.

Iz zgoraj povedanega sledi, da razmnoževanju in sa-
jenju samorodnih trt, osobito šmarnice, zagovarjati ne mo-
remo, ako hočemo ohraniti našim vinskim krajem poprej-
šnji dober vinski sloves. Kjer jo posamezni kmetje že
imajo, jo naj režejo na izrod tako dolgo, da se popolnoma
izrodi, potem pa jo nadomestijo najboljše z drugimi kmetijs-
kimi rastlinami ali sadnim drevjem. Če bodo tako ravnali,
ne bodo utrpeli nobene gospodarske škode, splošnim vi-
narskim interesom pa bo ustrezno v dovoljni meri.

Strasne številke nam prikazuje statistika prebivalstva,
ki pravi, da priraste na naši zemlji vsako leto za okroglo
15 milijonov ljudi in da se utegne na ta način v kakih 60
letih število prebivalstva na svetu podvojiti. Tega nara-
ščanja na prebivalstvu ne moremo z ozirom na prehrano
malo gledati, ne da bi povzeli potrebne mere, da v bodo-
če proizvajamo več živeža, kajti lačen človek tudi pri
najboljši volji vina piti ne more.

Iz raznih pojavov tudi sklepamo, da je zanimanje za
šmarnico začelo pojemati. Kakršno je bilo pred leti nav-
dušenje za njo, takšna bude za nekaj let neneklonjenost
napram njej. Sajenje samorodnih trt je in ostane le kratka
epizoda na polju našega vinarstva.

Vekoslav Stampar.

Šmarčno ob Paki. Pri nas so v zadnjih dveh letih prav
prijudno začeli rigolati po trtni uši opustošene vinograde in
jih zasajati z žlahtnimi, na ameriški podlagi cepljenimi
trtami. Žal pa, da je precej vinogradnikov v zadnjem času
začelo saditi šmarnico. Izgovarjajo se na nizko ceno trte,
odpornost proti peronospori ter s tem, ker bujno rodi. Ne
pomislijo pa pri tem, da bodo vino iz šmarnice težko pro-
dali. Vsak krčmar, ki hoče točiti šmarnico, mora v svoji
gostilni na vidnem mestu imeti napis: »Tukaj se toči šmar-
nica«, sicer je kaznovan. To je obrtnopolicijska odredba
v smislu paragrafa 54, odstavek 20, in ima podlago v do-
ločbi paragrafa 23 zakona o obnavljanju in pospeševanju
vinogradništva št. 113-1922 ter v čl. 51 pravilnika k temu
zakonu, s katerim se tudi prepoveduje sajenje in razmno-
ževanje trt, ki rodijo brez cepljenja, med temi tudi šmar-
nica. Vinogradniki, bodite torej pametni in proč s šmar-
nico! Izgovor, da bujno rodi, je tudi slab. Grozdje je zelo
mesnato in da prav malo soka. Vprašajte za svet vino-
gradnike, kateri imajo že starejše vinograde, ki vam bodo
svetovali, kakše vrste so najbolj ugodne za naš kraj, ker
imajo že skušnje.

Mariborski trg dne 23. maja 1925 je bil zelo dobro
obiskan; prišlo je celo 25 špeharjev, ki so prodajali svin-
jino po 25—35 din. in špeh po 20—30 din.; domači me-
sarji so zopet nekoliko znižali cene ter so prodajali gove-
dino po 15—17.50, teletino po 15—25, svinjino po 17.50
—25, prekajeno meso po 30—40 din. kg. Cene klobas so
ostale iste, le tuintam jih prodaja kak mesar nekoliko ce-
neje. — Perutnina 1600 komadov; je postala cenejša: pi-
ščanec stane 15—25, večji 30—75, kokoši 25—60, rači
in gosi 60—100 in purani 100—125 din. komad. Zajčki
10—50, kozlički (5 komadov) 50—100, jagnjeta 80—
120, ovce 125—150 din. komad. — Krompir, sočivje, sa-
dje in druga živila (15 kmetijskih vozov); krompir mernik
12.50 din. (1 kg 2 din.), novi, letošnji krompir 1 kg 10

din., čebula 4—6 din., česenj 6—15 din. za venec, kola-
raba 2—2.50, glavna solata 1—2.50, braziljska solata
2—5 din. komad, ostala solata 0.50—1.50 din. za 1 kg;
kumare kg 16—18 din., komad 5—10 din., jabolka 1 kg
3—12 din., črešnje 18 din. 1 kg. Južno sadje: oranže 1—
3.50, citrone 0.50—1, datelji 15—35 din. kg. Surovo
maslo 44—46, maslo 54 din. kg, jajca komad 0.75—1 d.,
mleko 2.50—3 din., vrhnje (smetana) 14—16 din. za liter,
karfjole 4—18 din., sir 2—10 din. kg. — Lesena in lon-
čena posoda je bila slabo zastopana, ker so se Ribničani
vrmili domov radi binškoških praznikov. Posoda se je pro-
dajala po 50 para do 100 dinarjev komad, metle po 2—5
din., lesene vile 15—20 din., grablje 20—25 din. komad.
— Seno in slama: Sena je bilo 12 vozov, 4 vozi otave in
18 vozov slame. Cene so bile senu 45—75 din., otave
50—60 din. in slame 30—60 din. za 100 kg. Skop sla-
me se je prodajal po 1.50—2.25 din. komad.

Živinski sejm v Mariboru dne 26. maja 1925. Prignalo
se je 19 konj, 6 bikov, 183 volov, 405 krav in 13 telet,
skupaj 626 glav. Kupčija je bila srednja. Cene so bile za
1 kg žive teže (v oklepajih one pred 14 dnevi) sledeče:
za debele vole 9 do 10 din. (9.75 do 10.50), poldebele
vole 8.25 do 8.75 din. (8.50 do 9.50), plemenske vole
7 do 8 din. (7 do 8), bike klavne 8 do 9.50 din. (4.75 do
6.25), krave klavne debele 8 do 8.50 din. (7 do 8.75),
plemenske krave 5.50 do 7 (4.75 do 7), krave za kloba-
sarje 3.25 do 5 din. (3 do 4.50), molzne krave 5.75 do
10.50 (4.50 do 6.75), breje krave 5.75 do 10.50 (4.50
do 6.75), mlada živina 6.50 do 8.25 din. (6.75 do 7.75),
teleta 10 do 13.50.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne
22. maja 1925, se je pripeljalo 362 svinj, 1 koza in 2 koz-
lička. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov
stari komad 50—75 din., 7—9 tednov stari 112.50—225
din., 3—4 mesece stari 250—350 din., 5—7 mesecev
stari 375—450 din., 8—10 mesecev stari 625—750 din.,
1 leto stari 950—1400 din., 1 kg žive teže 12—14.50
din., 1 kg mrtve teže 15—16.25 din., koza komad 250
din. Prodalo se je 277 svinj in 1 koza.

Cene mesu. Volovsko meso I, II, III in meso bikov,
krav in telic 12 do 20 (12 do 20), telečje meso I 20 do
22.50 (20 do 22.50), II 16 do 17.50 (16 do 17.50),
svinjsko meso 13 do 30 din. (12.50 do 30), za 1 kg. Za
konje ni bilo cen. — Dne 13. maja so se v Zagrebu pro-
dajali teretni lahki konji po 5000 do 7000 din., vojni
konji po 6000 do 8000 din., zrebci do 1 leta po 2000
do 2750, zrebci od dveh let naprej 2000 do 3750 din.
komad; konji za klanje po 2 do 3 din. kg.

III. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o sta-
nju hmeljskih nasadov v inozemstvu. Žatec, CSR, 20 V.
1925. Med tem, ko je en del mladih nasadov prav lep in
so poganki v njih 1—2 dolgi, najdejo se v vseh krajih
nasadi, v katerih so bolhači tako hudo prizadevali rastlini,
da ne more poganjati. Včeraj so prišla prva poročila iz
Goldbachta, da se je sporadično prikazala Aphid-muha,
povzročiteljica listnatih uš. Z ozirom na dejstvo, da so
bile zadnje noči precej hladne, se je povečala nevarnost
za razširjanje uš. — »Saezer Hopfen- und Brauer-Zeitg.«

ZITNI TRG.

Na žitnem trgu se že pozna vpliv bližajoče se nove
žetve. Trgovci se začnajo kalkulirati z letošnjim žitom
in zato je promet neznamenit; prodaja in kupuje se le, da
se krijejo domače potrebe. Ameriška pšenica se uvaža še
v Slovenijo, dočim je pričela v Slavonijo in Vojvodino
dohajati madžarska pšenica, ki je mnogo cenejša od naše.
Amerikanska pšenica se prodaja franko Postojna po 4.50
din., madžarska pa postavljena na mejo 4.60 din. za kg.
Delajo se sedaj že zaključki za novo pšenico, katero nu-
dijo po 3.50 din., kar je vsekakor predrago, ker se prodaja
na Madžarskem nova pšenica po 2.50 in še ceneje. Mad-
žarska nam bo letos sploh močno konkurirala v izvozu
pšenice, ker si obeta naravnost rekordno žetev.

Koruzi se še vedno izvažajo, dasi je zanimanje precej
oslabelo. Izvoz po Donavi je prenehal in tudi Italija uvaža
manj naše koruze. Vzrok je iskati v velikih transportnih
argentinske koruze, ki je prodana v Evropo po zelo ugod-
ni ceni.

Trgovina z moko je neznamenitna, ker so domače potrebe
že krite, izvoza pa ni. Mlini večinoma meljejo le toliko,
kolikor se sproti odprda, ker ne kaže sedaj pred žetvijo
kopičiti novih zalog moke, namlete iz drage pšenice.

Pizol se izvažajo v manjših količinah iz Slovenije in
Hrvatske v Avstrijo. Oves je obdržal stalno ceno, ker so
zaloge zelo majhne.

Cene so v trgovini na veliko sledeče:

Pšenica bačka 485—489 din., ameriška Rosafé
in argentinska franko Postojna 450—455 din. za 100 kg.
Oves bački rešetani 310—320, južnosrbski 290—
300 din., bosanski 285 din.

Koruzi bačka 190, banatska 180—185 din., srem-
ska 195—200 din.

Moka nularica 680—690 din., italijanska moka 0
650 din., 00 660—665 din., postavljena v Zagreb.

Vrednost denarja. Dolar stane 59.87—60 din., fran-
coski frank 3.07—3.12 din., čehoslovaška krona 1.78—
1.80 din., italijanska lira 2.38—2.40 din., švicarski frank
11.60—11.70 din., holandski goldinar 23—24 din., ang-
leški funt 292—297 din. in avstrijski šiling 8.40—8.50
din. V Curihu znaša vrednost dinarja 8.52 centimov.

Dopisi.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Čeravno je tukajšnje oro-
žništvo potam neke vplivne osebe hotelo prepričati, da bi
uredništvo »Slovenskega Gospodarja« in »Naše Straže«
ne smelo več sprejemati dopisov, ki bi razglaševali njih

»slavne« (!) čine, smo vendar prisiljeni, zopet pritožiti se
radi njihovega nastopa, ker dogodek, ki se je pripetil pre-
toklo nedeljo zvečer, preveč smrdi po balkanizmu. V neki
tukajšnji gostilni se je med gostilničarjem in nekim gos-
tom začel prepir. Gostilničar je pivcu prismočil mastno
zaušnico, ta mu je v zahvalo zato zagnal kozarec v glavo,
potem pa se spustil v beg. V gostilni so pili tudi trije
uniformirani gospodje. Eden od teh skoči za bežečim, ga
zgrabi od zadaj, ga vrže po tleh in ga začne med vpitjem:
»Ali me poznaš? Jaz sem Ovniček! Na mestu te ubijem!«
nabijati s pestjo in suvati z okovanimi čevlji v trebuh in
prs. Na pomoč mu je prišel njegov tovariš in oba sta na
tleh ležečega reveža tako zdelala, da so nezvestnega od-
nesli v stran. Tretji izmed omenjene uniformirane trojice,
Rudolf Slaček, je gledalce tega kulturnega prizora gonil v
siran, ker v takem slučaju je pač najboljša, da je kolikor
mogoče malo prič. Kdo je ta junak, ki se piše Ovniček?
To je najmogočnejši orožnik naše postaje. Po hrvaško
prekolne Boga in svetca, majko i otca. S paragrafom 101
hoče ukrotiti vsakega, ki se mu ne mara do tal prikloniti.
Tako ob prihodu v naš kraj se je izkazal kot neolikar
človek. Sicer pa hoče veljati kot nekaj izvanredno viso-
kega in imenitnega, kakor da bi slišal že nebeskega pete-
lina peti, pa je neveden tako, da se navadnega poštnega
potrdila od kake druge listine ločiti ne zna. Dne 18. febr.
t. l. se je tolkel po prsih in zatrjeval: »Jaz sem gospod,
ne pa navaden hlapec!« In tak gospod, v svoji domisljiji
omikan in izobražen, da bi lahko nadomestoval vseučiliš-
kega profesorja, napade, vrže po tleh, pretepe in osuva
nogami človeka do nezvesti, kar bi se sramoval najzadnje
planinski drvar. Bog se nas usmilil! Takšni so naši varuhi
miru in reda. Sami priznavajo (v nekem zasebnem pismu),
da nimajo več ugleda in spoštovanja pri ljudstvu. Za hu-
dirja, trezen in miroljuben človek se nikdar ni spoštoval
pijanec in pretepača, najsi tiči v civilni ali kaki drugi ob-
leki. Radi dopisov v »Gospodarju« in »Straži« se prite-
zujejo, da jim škodujejo na »morali in fiziki.« Sami si va-
rujejo vašo moralo in fiziko, da si je ne umažete, pa se
vam dopisov v listih ne bo treba bati. Na opisani nedeljski
dogodek pa opozarjamo državnega pravdnika, naj ga do
nepripravnim osebam preiskati, ob enem ga priporočamo
v pretres višji orožniški komandi.

Kapela. Razbojniško obnašanje sta izvršila v nedeljo,
dne 17. t. m., pri Kapeli fanta Miha Kovačič in Martin
Misijski, oba doma iz Murščka, ker sta napadla narednika
g. Friderika Kralja, sedaj nahajajočega se na bolniškem
dopustu. Omenjena fanta sta šla k pozni službi božji —
v gostilno in tam čakala popivajoč izida sv. maše, iz ka-
tere je imel priti g. Kralj mimo omenjene gostilne. Ko
se je temu načrtu fantoma posrečilo, sta ga zahrbtno na-
padla v sredi grude ljudi, ter mu zadala več telesnih po-
škodb po obrazu in strgala mu uniformo, žalila z grdimi
priimki itd. Vzrok temu delu sta imenovana navedla, da
jih je g. Kralj baje zatožil oblasti radi tihotapljenja raz-
nega blaga čez mejo, kar je pa neresnično. Se bolj je pa
zameriti fantoma izvršen zločin na vojaškega predstojni-
ka, ker sta že vojske odslužila ter poznata posledice gor-
njega slučaja. Take in slične sramote nekaterih pokvarjen-
jakov treba izpostaviti javnosti, da si jih pametni in trezni
fante ne jemljejo za vzgled. G. Kralj je celo zadevo pre-
dal oblasti.

Razbor pri Slovenjgradcu. Ne vemo, od kolikih krajev
smo že čitali, da so si za čast božjo vneti župljani naba-
vili nove zvone po vojni. Tudi naša hribovska župnija se
je po velikem trudu preskrbela nov bronast zvon, katerega
slovesno blagoslovlanje in dviganje v olepšan in popravl-
jen zvonik se bo vršilo na praznik sv. Trojice, to je dne
7. junija. V ta namen prijazno vabimo na slovesnost vse
blage sosedse, prijatelje in znance naše župnije.

Sv. Peter v Savinjski dolini. Mladina tukajšnje osnov-
ne šole je darovala Jugoslovanski Matici za pisanko din.
487.20.

Ložno pri Rogatcu. Naša romarska in podružna cer-
kev Matere božje na Ložnem si je naročila veliki zvon, ki
se bo približal teži predvojnega ter se bo razlegal daleč to-
stran, to je na južno stran Boča. Dobili ga bomo že ob kon-
cu meseca avgusta tega leta, ali pa sredi septembra. Za
vse tiste dobrotnike in blage častilce Marijine, ki bodo
kakšno večjo svoto darovali v ta namen na Ložnem ali
poslali na župni urad Sv. Florijana, pošta Rogatec, se bo
od Binkošti naprej vsak mesec okoli prve nedelje služile
sv. maša v isti romarski cerkvi in njih imena obelodanila
po časnikih.

Šmarčno ob Paki. Vsak kmetovelec pač dobro vé, kak-
šna škodljivka je vrana na polju, posebno kadar je koruzi
posejana in v jeseni ko lista zori. Tudi naše gospodinjje jo
na vso moč sovražijo, ker jim krade male piščance. Korist
nim pticam-pevkam uničuje jajca in požre mladiče. Isto-
tako je škodljiva sraka. Kakšno škodo delajo razni sokoli,
kragulji in jastrebi, ni treba povdarjati. Sedaj vse te ptice
škodljivke gnezdi. Najlažje se ta škodljiva svojat uničuje
sedaj na ta način, da se poiščejo gnezda in se zalega po-
konča. Naj bi torej sedaj posebno mladi fantje iskali takš-
na gnezda in jih uničili, ker bodo s tem zelo veliko korist-
nega storili. Mlade vrane so pa še prav posebno dobra
jed, kakor piščanci in se jih torej še bolj izplača iskati.
Torej le po njih!

Občina Sv. Krištof. Tukajšnji gerentski svet je na
predlog gerenta Slaveca dvignil naknadno občinske do-
klade za 70 odstotkov. Zakaj? Prejšnji odbor je gospodaril
varčno in je v tem smislu bil tudi proračun za leto 1925
sestavljen, gerent pa hoče razsipati in deliti nagrade raz-
nim liberalnim društvom, seveda tudi za njegovo plačo in
razne dnevnice se rabi denar, zato pa je predlagal: občani,
plačajte več davka, in svet je kimal. Obžalujemo vse
one kmete, ki so še v sosvetu, da se pustijo za nos vleči.
Pametni morje so vam itak že dali zgled, da kimat ne
gre v sosvetu.